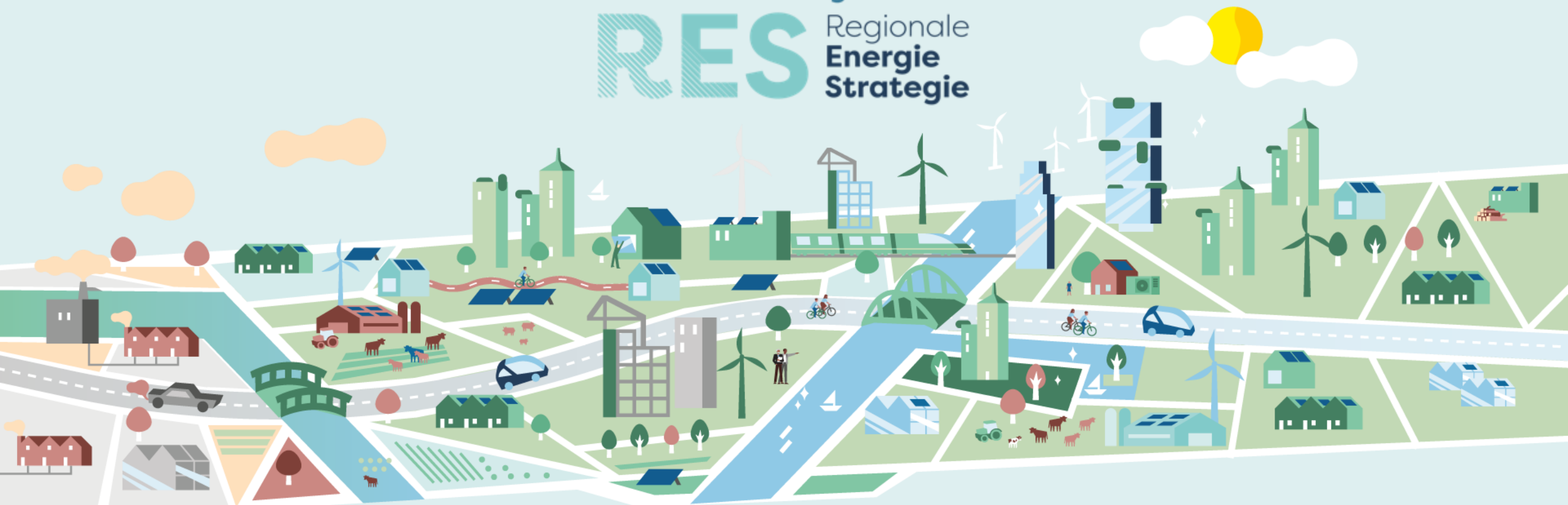

Nationaal Programma **RES** Regionale Energie Strategie

NLVOW
29 november 2025

Even voorstellen

Nicky Struijker Boudier

MT lid communicatie &
persvoorlichting

Peter Derk Wekx

Waarnemend directeur

Klimaatakkoord

Meer dan 100 partijen verlagen de CO₂-uitstoot van Nederland met **49%** ten opzichte van 1990 via het

Klimaatakkoord

Regionale Energiestrategie

- Energieakkoord 2014, 6000 MW wind (top down)
- Klimaatakkoord 2018/19: In 2030 ten minste 35 TWh grootschalige duurzame energie op land en 49 TWh wind op zee.

Regionale energiestrategie (RES):

- Gemeenten, provincies en waterschappen
- i.s.m. met inwoners, bedrijfsleven, netbeheerders, energiecoöperaties en maatschappelijke organisaties
- Doel = ten minste 35 TWh, bod van de regio's = 55 TWh
- Daarnaast onderzoek naar regionale warmtebronnen
- Op gelijkwaardige basis samenwerkend met ongelijke rollen

Over NP RES

Afwegingskader

Leefomgeving

Maatschappelijke
betrokkenheid

Energiesysteem

Doelstelling 2030

Het Nationaal Programma RES ondersteunt de regio's bij het maken van de Regionale Energiestrategieën door:

- kennis te ontwikkelen en delen
- procesondersteuning te bieden
- ondersteunen en stimuleren van een lerende community.

Daarnaast verbindt het NP RES partijen, agendeert knelpunten en signaleert kansen op alle thema's die afgewogen moeten worden om de ambities te kunnen verwezenlijken.

Voor meer informatie, zie de [website van NP RES](#).

Netwerk RES'en

Samenwerken in 30 RES'en

Afstemmen op landelijk niveau

Generieke ondersteuning

Expertpool

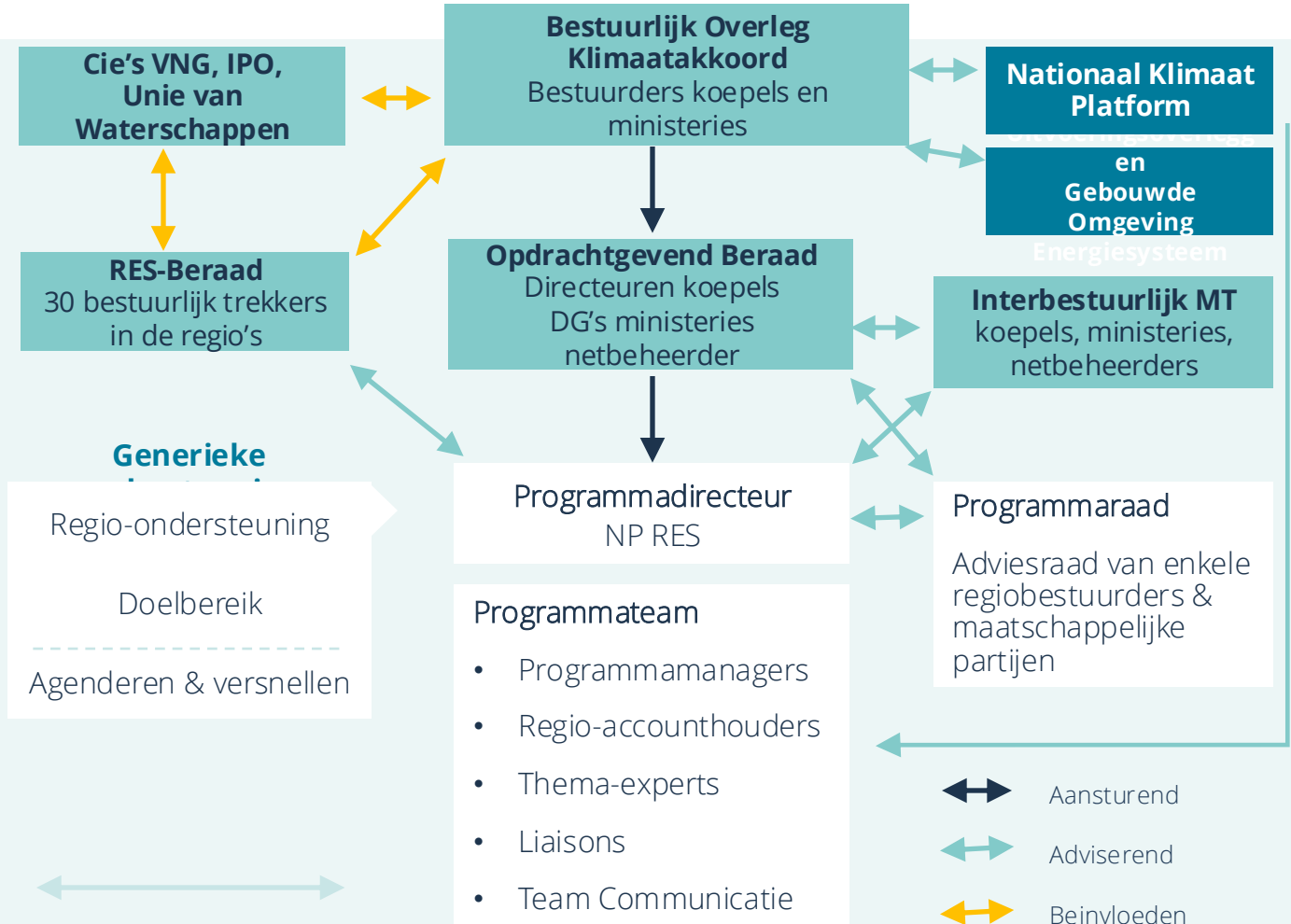
Participatiecoalitie

Netwerk van o.a. 30 RES-coördinatoren en 30 communicatieadviseurs (die elk werken aan de RES met hun netwerk in de regio)

NP RES 4 regio-accounthouders

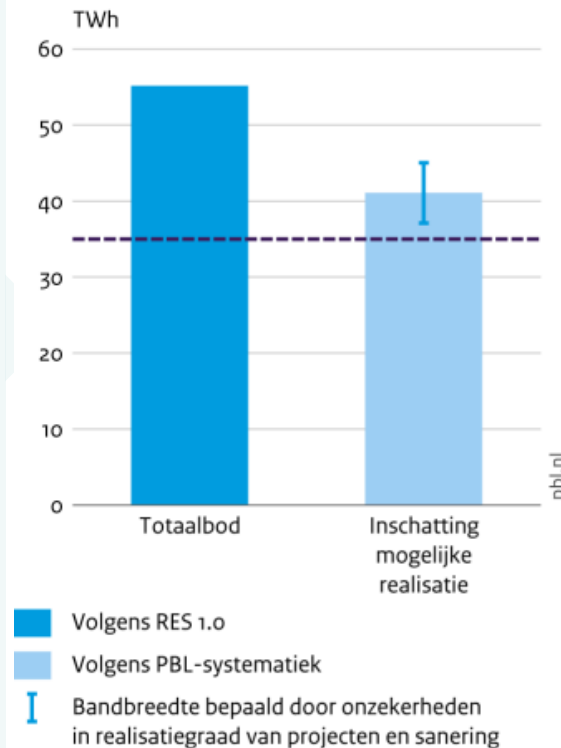
RES op koers

PBL 2024

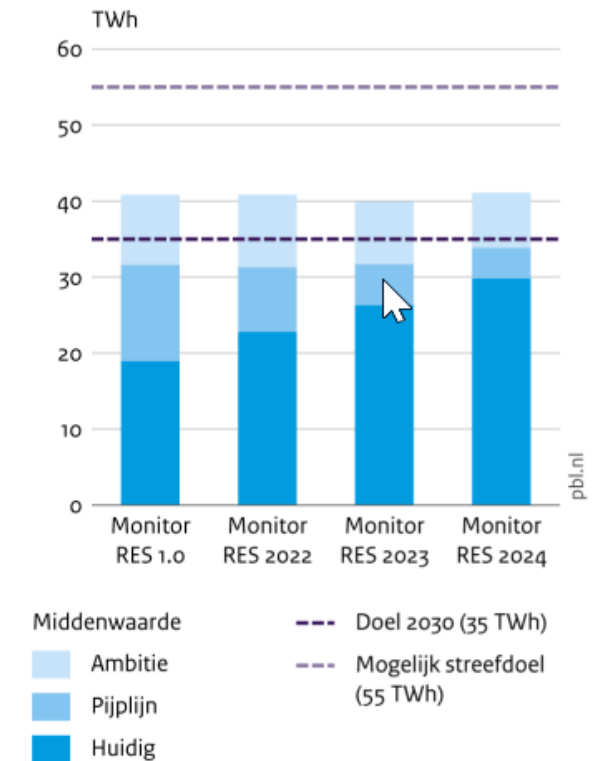
- 35 TWh in zicht voor 2030, maar we zijn er nog niet
- 55 TWh uit zicht
- Kleinschalig zon: eerste 7 TWh telt niet mee, alles boven 7 TWh gaat wel meetellen, op het moment dat de 35 TWh staat.
- zie <https://www.regionale-energiestrategie.nl/ga+de+res+gespreksassistent/ga+wind+zon+en+warmte/default.aspx#wind>

Inschatting productie hernieuwbare elektriciteit, 2030

Totaalbod en doelbereik

Inschatting mogelijke productie

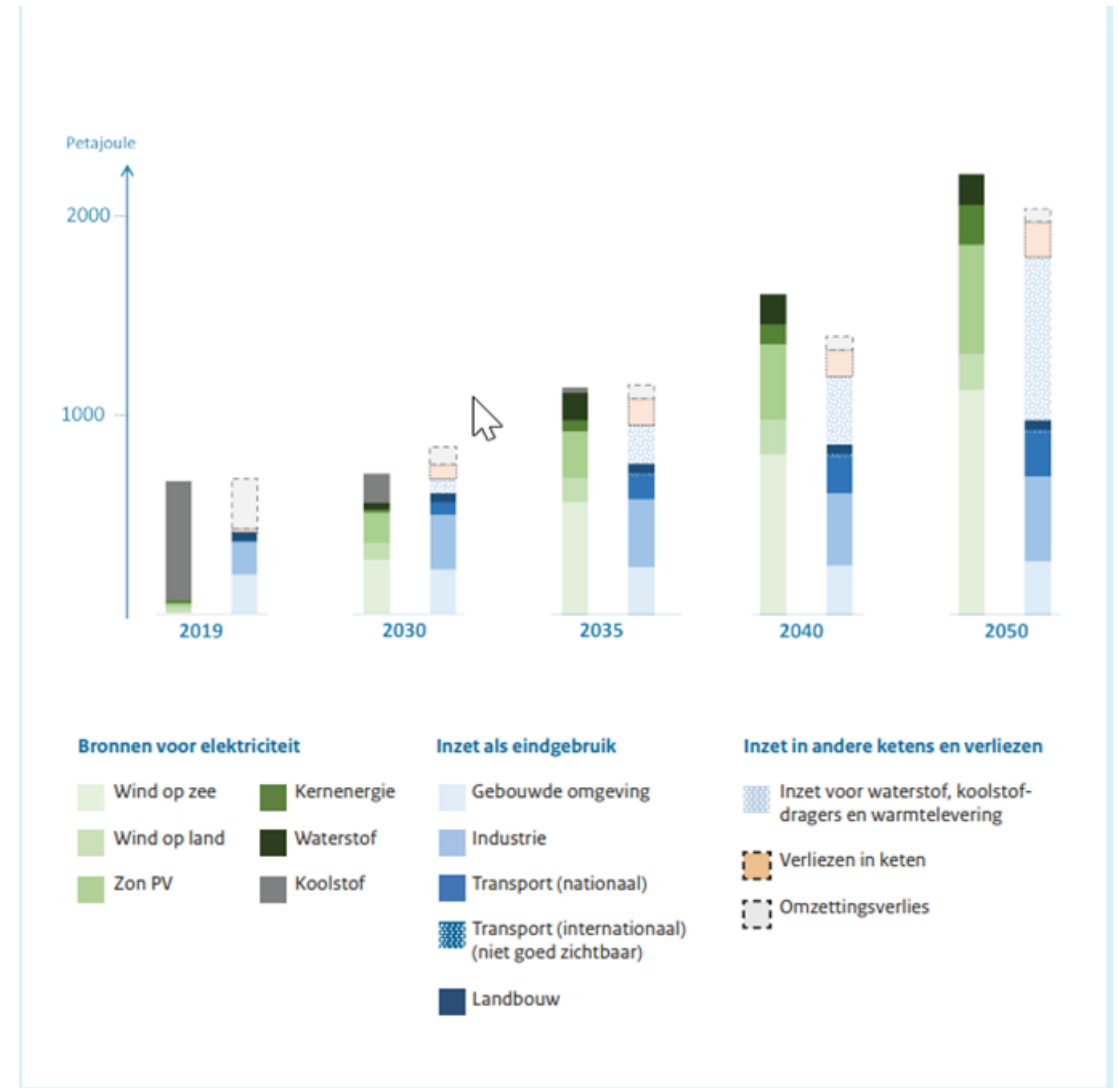

Bron: CBS, RVO, WindStats, Regionale energiestrategieën 1.0; bewerking PBL

Er is meer energie nodig, ook wind op land

[Waarom hebben we windmolens nodig op land en op zee? | Ministeries | Rijksoverheid.nl](#)
[Windenergie op land | Duurzame energie | Rijksoverheid.nl](#)

Regio's werken aan het brede energiesysteem

- Steeds meer regio's zoeken naar locaties waar het bijplaatsen van wind- en zonprojecten nodig is voor het ontwikkelen van woningbouw, bedrijvigheid of mobiliteit. Vanuit de noodzaak voor voldoende opwek om te kunnen blijven bouwen en verduurzamen.
- Daarbij is het nodig om vraag en aanbod in balans te houden. Combinaties van opwek, besparing, warmte, batterijopslag en andere vormen van flexibiliteit zijn daarbij sleutels.
- Energie wordt ook steeds belangrijker in het kader van geopolitieke verhoudingen en maatschappelijke weerbaarheid. Energie is als vitale infrastructuur cruciaal. Decentrale ontwikkelingen in het energiesysteem gaan bijdragen aan meer lokale, regionale en nationale autonomie.
- De regio's kijken daardoor naar het energiesysteem als geheel. Ook herzieningen van de RES 1.0 zijn steeds vaker gestoeld op een breder systeem perspectief dan alleen duurzame opwek en regionale warmte.

- Dat is ook de reden dat een NP RES, het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie en het programma Integraal Programmeren vanaf 2027 doorgaan in één gezamenlijk programma: **het nationaal programma energiesysteem (werktitel)**. Komend jaar wordt er al nauwer samengewerkt.

Praktijk: Bouwen aan energiesysteem van de toekomst in Regio Foodvalley

Een ontwerpschets laat zien hoe je in Regio Foodvalley op verschillende manieren kunt bouwen aan een duurzaam energiesysteem voor de toekomst.

Het systeem brengt energie in balans met andere ruimtelijke opgaven als het bouwen van 40.000 woningen, een prettig woon- werk- en leefklimaat, bereikbaarheid en een waardevol landelijk gebied. Het maakt duidelijk welke keuzes gemaakt moeten om tot dat toekomstbeeld van 2040 te komen.

Lees verder: [Onderzoek naar energiesysteem van de toekomst in Regio Foodvalley](#)

Praktijkverhalen

Verhalen over participatie bij de realisatie van duurzame opwek of warmte uit de praktijk.

LOKAAL

Gooise Meren betreft inwoners bij plaatsing elektriciteitshuisjes

Procesparticipatie in projectfase

LOKAAL

Hoe een oude stortplaats veranderde in een natuurinclusief zonnepark

Procesparticipatie in projectfase

REGIONAAL

Energie van onderop: Limburg zet in op lokale gemeenschappen

Financiële participatie in projectfase / Procesparticipatie in projectfase

LOKAAL

Van zorgen naar samenwerking: het verhaal van Windwaarde in Strijensas

Financiële participatie in projectfase / Procesparticipatie in projectfase

- Regio's leren van hun ervaringen en van elkaar. Ze zetten een waaier van vormen en middelen in om inwoners en ondernemers te bereiken: fysieke bijeenkomsten, burgerberaden, workshops en online enquêtes. NP RES organiseert reflectie en leren en faciliteert ontwikkelingen die nodig zijn in participatie.
- NP RES wil voeling houden met praktijk. Daar komen acties uit voort. Zie bijv. update Handboek Omgevingsadviesraad voor bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden rond een wind- of zonneproject. [Zie dit handboek, update in samenwerking met NPBO.](#)
- In de loop der jaren zien we dat meer inzet is gekomen op het tijdig bereiken van een diverse groep mensen waaronder jongeren. Tegelijk blijft het een uitdaging deze groepen structureel te bereiken en ruimte te maken voor hun stem.
- Afstemming in timing is een aandachtspunt: als participatiemomenten van verschillende gemeenten overlappen of elkaar te snel opvolgen ontstaat participatiemoedheid bij inwoners.
- We zijn niet uitgeleerd...

Voorbeeld RES Regio Foodvalley, Regionale Energiestrategie 1.0

SAMEN KOM JE VERDER

- Overheden, maatschappelijke organisaties, netbeheerders, energie-coöperaties, inwoners en ondernemers bepalen samen de inhoud van de RES
- Stem van jongeren (Jong RES) en van de inwoners (Burgerforum) aan tafel
- Burgerforum geeft eigen advies op basis van burgerraadpleging

Stand van zaken

Communicatie

- NP RES richt zich in de communicatie op 'de volksvertegenwoordiger' en ontsluit via npres.nl steeds actuele informatie. En maakt bijvoorbeeld uitlegvideo's. NP RES ondersteunt regio's en via hen provincies en gemeenten. Gemeenten richten zich op inwoners.
- Meer regio's publiceren processtappen, beslissingen en planningen in zo duidelijk mogelijke taal. Tegelijk is vertaling van technische keuzes naar begrijpelijke verhalen moeilijk, waardoor het voor inwoners lastig kan zijn de relevantie goed zien.
- Dilemma: in de beleidsfase (op weg naar zoekgebieden) zijn ook media niet erg interesseert om informatie over te nemen. Omdat het dan nog niet concreet genoeg is. Hoe bereik je dan zoveel mogelijk inwoners?
- Er is een sterkere rol voor energiecoöperaties: in veel regio's zijn zij structureel betrokken in werk- of stuurgroepen. In projecten waar zij initiatiefnemer zijn, zijn zij medeverantwoordelijk voor communicatie naar inwoners.

Wat anderen doen

Hoe betrek je inwoners bij de plaatsing van elektriciteitshuisjes?

Om te zorgen dat iedereen in de toekomst elektriciteit kan blijven gebruiken, breidt Liander het elektriciteitsnet uit. In de komende jaren plaatst Liander ongeveer 250 elektriciteitshuisjes in Gooise Meren. De gemeente betreft inwoners daarom actief bij dit technisch complex proces.

🔌 leefomgeving

Lees het praktijkverhaal

Hoe water uit de gracht 1500 huizen verwarmt

In de Wilhelmina Gasthuis-buurt in Amsterdam gebeurt iets bijzonders. De buurt nemen hier zelf het heft in handen. Een revolutionair systeem dat warmte uit het Jacob van Lennepkanaal haalt en 1500 huishoudens kan verwarmen. Welkom bij KetelhuisWG, waar duurzaamheid en buurtgevoel hand in hand gaan.

🔥 warmte

Lees het praktijkverhaal

Hoe restaurant KASTAN netcongestie wist te voorkomen

Midden in de nieuwe wijk Hyde Park in Hoofddorp opende restaurant KASTAN onlangs zijn deuren. Dankzij creatieve architectuur én een slimme oplossing voor netcongestie, kon het restaurant toch binnen de geplande tijd open.

🔌 netcongestie

Lees het praktijkverhaal

Uiteindelijk zijn het inwoners en ondernemers die de energietransitie maken. Daarom delen we heel veel praktijkverhalen: [Van Hoe naar Zo](#)

Lokaal eigendom & energiegemeenschappen

- Energiecoöperaties leggen de focus steeds meer op het hele energiesysteem: ze koppelen opwek aan warmte, opslag, laadinfra en/of waterstof.
- Lokaal eigendom wordt steeds vaker ingevuld door het vormen energiegemeenschappen, waar inwoners en ondernemers lokaal regie nemen over hun eigen energievoorziening.
- In een energiegemeenschap kunnen inwoners, lokale overheden en kleine ondernemingen samen niet alleen eigenaar zijn (van een deel) van de productie-installatie, maar de opgewekte stroom ook met elkaar delen en verkopen. Energiegemeenschappen hebben geen winstoogmerk.
- Met de invoering van de Energiewet, per 1 januari 2026, worden energiegemeenschappen in ons land een juridische entiteit, nadat Europese regelgeving dit al eerder mogelijk maakte in de lidstaten.

Uit de praktijk: Gemeente Leudal gaat een energiegemeenschap oprichten

Het Limburgse Leudal werkt aan de oprichting van een energiegemeenschap, waarin de zestien dorpen in de gemeente hun eigen energie opwekken, delen en tegen kostprijsplus leveren aan de leden. Een routekaart wijst de gemeente hierin de weg. Beleidsmedewerker Robert Wilms vertelt hoe dat werkt.

Lees verder: [Van energiecoöperatie naar energiegemeenschap](#)

Uit de praktijk: Amsterdamse energiegemeenschappen zijn volwaardig partner in de energietransitie

Van woongroep tot energiecoöperatie: bewonerscollectieven dragen vaak bij aan lokale doelen. Amsterdam wil beter met hen samenwerken. Zo erkent de gemeente als eerste in ons land energiegemeenschappen als volwaardige partner in de energietransitie. Een 'Kamer van Commons' kan daar bij helpen.

Lees verder: [Amsterdamse energiegemeenschappen zijn volwaardig partner in de energietransitie](#)

Joint Fact Finding/Joint Vision Finding

- Het inrichten van een gestructureerd traject. Uitgangspunt is het samenbrengen van de verschillende perspectieven en zorgen.
- Die verhelderen helpt duidelijk te krijgen wat uiteenlopende afwegingen en posities zijn.
- NP RES is hierover in gesprek met haar opdrachtgevers.

Vragen?

Nationaal Programma
RES Regionale
Energie
Strategie

npres.nl